БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 255 (16.338). | 31 октябрь 1975 йил, жума | Баҳоси 2 тийин

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ЗАФАРЛАРИМИЗ — УЛУҒ ОКТЯБРГА!

Суратда: суҳбат пайти. В. Мусаэльян фотоси. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон Автоном республикасининг колхозчиларини, совхозларининг ишчиларини, партия, совет, касаба союз, комсомол, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва пахта тайёрлаш органларининг ходимларини катта меҳнат ғалабаси — давлатга пахта сотиш юзасидан 1975 йилги социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажарганлиги билан самимий табриклайдилар.

Автоном республика колхозлари ва совхозлари пахтачиликка техника тараққиётини, фан ва илғор тажриба эришган муваффақиятларни жорий этиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар, уни уюшқоқлик билан йиғиштириб олмоқдалар ва давлатга 350 минг тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» сотдилар. Автоном республикадаги районларнинг ҳаммаси пахта тайёрлаш халқ хўжалиги планларини анча ошириб бажардилар, Тўрткўл, Беруний ва Хўжайли районларининг хўжаликлари эса ҳар гектар майдондан ўрта ҳисобда 32-37 центнердан ҳосил кўтардилар. Қорақалпоғистон АССР бўйича жами тайёрланган умумий пахта ҳажмида машина теримининг салмоғи 53 процентни ташкил этади. Пахта йиғим-терими ва уни тайёрлаш юксак суръатлар билан давом эттирилмоқда.

Эришилган бу муваффақият Қорақалпоғистон АССР пахтакорлари, механизаторлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларининг, барча меҳнаткашларининг фидокорона меҳнати, Автоном республика партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик органлари олиб борган катта ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг натижасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон АССР қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини қисқа муддатларда ва нобудгарчиликка сира йўл қўймасдан йиғиштириб оладилар, қабул қилган қўшимча мажбуриятларини бажарадилар, давлатга тағин 50 минг тонна пахта сотадилар, 1976 йилда пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун мустаҳкам замин яратадилар, КПСС XXV съездини муносиб кутиб оладилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ВАТАНГА АРМУҒОН

Қ. КАМОЛОВ,
Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошираётган Қорақалпоғистон Автоном Республикаси меҳнаткашлари барча куч ва воситаларни якунловчи йил планларини тўла ва ошириб бажаришга сафарбар қилиб, жонбозлик кўрсатдилар. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, пахтакор ва шоликорлар социалистик мусобақада сиёсий активлик намуналарини кўрсатиб ишладилар. Бу, қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришда катта самаралар бермай қолмади, албатта.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон партия ташкилотининг ишига, Ўзбекистон пахтакорларининг фидокорона меҳнатига бир неча марта юксак баҳо берди. 1975 йил 13 июнда Москва шаҳри Бауман сайлов округи сайловчилари билан учрашувда сўзлаган нутқида барча пахтакор республикаларимиз ва аввало Ўзбекистон пахтадан йил сайин рекорд ҳосил кўтармоқда. Бу қимматли экин ялпи ҳосилини кўпайтирмоқда. Бу пахтакорларимизнинг катта ютуғидир. Бунга қувонмай, ҳатто олқишламай бўладими деб таъкидлади.

Пахтакорларимиз ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу юксак баҳосига амалий иш билан жавоб бердилар. Автоном республика деҳқонлари ҳосилдорликни ошириш ва пахтачиликни ривожлантиришга эришдилар. **Тўққизинчи беш йиллик бўйича белгиланган планлар ошириб бажарилди. Беш йилликда она-Ватанга пландаги 1 миллион 524 минг тонна ўрнига 1 миллион 651 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди.** Бугун қувонч билан айтамизки, пахтакор ва механизаторларимиз партия ва халқ олдида берган ваъдалари устидан чиқдилар. Якунловчи йилда мамлакатимизга 350 минг тоннадан зиёдроқ Қорақалпоғистон пахтасини қабул қилиб олди. Пахта бўйича олган социалистик мажбурият ошириб адо этилди.

Область партия ташкилоти кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва уларни ҳар томонлама чиниқтиришда талабчанликни оширди. Раҳбар кадрлар ва мутахассисларга нисбатан ишга масъулият ҳисси кучайтирилди. Хўжаликларда партиявий-сиёсий ишлар кенг кўламда олиб борилиши, деҳқончиликка техника тараққиёти ва илғор тажрибалар дадиллик билан жорий қилинишини юксак уфқларни қучишни таъминлади.

Бир вақтлар Қорақалпоғистон шимолий зонада жойлашгани учун унда пахта бўлмайди, бу ерда пахтачиликни ривожлантириш мумкин эмас, деган қарашлар ҳам бор эди. Турмуш, ҳаёт бу фикрларнинг нотўғри эканлигини тасдиқлади. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни ривожлантиришда доимо оталарча ғамхўрлик кўрсатмоқдалар. Хўжаликларга кўплаб замонавий техника, минерал ўғитлар етказиб берилмоқда. Бу эса областда пахтачиликнинг комплекс ривожланишига тўла асос бўлаётир. Кейинги йилларда деҳқончилик маданиятини ошириш бўйича ирригация-мелиорация ишлари изга туширилди. Коллектор-дренаж тармоқлари кенгайтирилди. Сизот сувларини қочириш тадбирлари амалга оширилди. Бундай ишлар учун давлат ва хўжаликлар йўли билан катта маблағлар сарфланди. Янгидан бунёдга келтирилган инженерлик иншоотлари, суғориш тармоқлари кенгайтирилди. Натижада колхоз ва совхозларда пахта ҳосили кескин оширилди.

Партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишлар изчиллик билан амалга оширилди. Терим суръати ва пахтакор-механизаторларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш тадбирлари ишлаб чиқилди ва амалга оширилди. Социалистик мусобақада ғолиб чиққан районлар ва хўжаликларни рағбатлантириш мақсадида область партия комитети, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари таъсис этилди. Ҳар ўн кунда мусобақага якун ясалди. Ғолибларга кўчма Қизил байроқлар ва пул мукофотлари берилди. Бу ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш ва социалистик мажбуриятларни ошириб бажаришни таъминлади.

Бир қатор районлар ва хўжаликлар гектар бошига ҳосилдорликни кескин оширдилар Тўрткўл райони 65 минг тонна пахта тайёрлаб биринчи бўлиб марраға етди. Район пахтакорлари пландан ташқари 15 минг тонна пахта топшириб, ялпи ҳосилдорликни 80 минг тоннага етказиш мажбуриятини олганлар. Уларнинг ҳозиргача топширган пахтаси 70 минг тоннадан ошди. Улкан хирмонни бунёд этишда Амударё райони пахтакорлари 53 минг тонна, Беруний райони 46 минг тонна, Кегайли райони 33 минг 500 тонна, Шуманай райони 33 минг тонна «оқ олтин» билан муносиб ҳисса қўшдилар. Хўжайли, Чимбой, Тахтакўпир, Ленинобод, Қўнғирот, Нукус районлари пахтакорлари пахта тайёрлаш планларини ошириб бажардилар.

Тўрткўл районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Максим Горький номли, «Коммунизм», Ленин номли, Охунбобоев номли, «Намуна», «Москва», Беруний районидаги Оржоникидзе номли, «Правда», Навоий номли, Амударё районидаги «Партия XXII съезди». Хўжайли районидаги Ленин номли колхозларда гектаридан олинган ҳосил 41-45 центнердан ошди.

Областнинг колхоз ва совхозларида ажойиб пахта усталари етишиб чиқди Улар ҳосилдорликни ошириш ва пахтачиликни ривожлантиришнинг ташаббускорларидир Тўрткўл районидаги Максим Горький номли колхоздан Т. Қурбонниёзов. Қ. Сеитметов, «Намуна» колхозидан С. Бозорбоев. Беруний районидаги «Правда» колхозидан Р. Бекниёзов, Киров номли колхоздан Б. Авазимбетов. Амударё районидаги «Партия XXII съезди» колхозидан Й. Шўлахов, Крупская номли колхоздан О. Маткаримов. Хўжайли районидаги Ленин номли колхоздан Қ. Жуманов. Шуманай районидаги «Шуманай» совхозидан Т. Сариев, Н. Бекхўжаев. Чимбой районидаги Қ. Авезов номли совхоздан Е. Бекболиев бошлиқ бригадаларда ҳар гектар майдондан 50-55 центнердан хирмон кўтарилди. Бу бригадалар ҳосилдорликни 60 центнерга етказиш учун мусобақалашмоқдалар.

Техника деҳқонларимизнинг энг яқин дўсти бўлиб қолди Ишимизни енгил қилиб, хирмонимизни юксалтирмоқда. Шуманай, Ленинобод, Кегайли, Чимбой, Тахтакўпир, Нукус, Хўжайли районларида умумий ҳосилнинг 60-72 проценти «зангори кема»ларда териб олинди. Пахтазорларда 2 мингдан зиёд агрегат ишлади. Ҳар бир машинада 115-120 тоннадан «оқ олтин» тўкилди «Правда», Свердлов номли, «Халқобод» совхозларида эса умумий ҳосилнинг 85-90 проценти машиналарда териб олинди.

Қўлга киритилган улкан меҳнат ғалабасига партия ва ҳукуматимизнинг катта ғамхўрлиги, моддий-техника ёрдами туфайли эришдик. Колхозчилар, совхоз ишчилари, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари олиб борган ташкилотчилик ва сиёсий ишлар самарасини кўрсатди. Коммунистлар ва комсомоллар социалистик мусобақани уюштириш ва уни кенгайтиришда етакчи куч бўлдилар. Ҳосилни йиғиб-териб олишда шаҳарликлар, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари студентлари, шунингдек, мактаб ўқувчиларининг қўшган ҳиссалари катта бўлди.

Пахтачиликни юксалтириш билан бир қаторда дон ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш область партия комитетининг диққат эътиборида турибди. Дон тайёрлаш беш йиллик плани ошириб бажарилди. Маккажўхори дони етиштириш ўтган йилдагидан гектарига 7.9 центнер кўпайди. Қорақалпоғистон бўйича ҳар гектар майдондан 60,4 центнердан маккажўхори дони йиғиб олинди. Автоном республикада 54 минг тонна маккажўхори дони етиштирилди.

Шоли пахта билан бир қаторда қишлоқ хўжалигининг асосий тармоғи бўлиб қолди. Бу экин Автоном республика шоликорларининг экономикасини, обрў эътиборини белгилайдиган тармоққа айланди. Шунинг учун ҳам шоли етиштиришда Ўзбекистонда етакчи ўриндамиз. Бу йил шоли етиштириш 1970 йилдагига қараганда икки марта кўпайди Биргина шу йилнинг ўзида ўтган йилга нисбатан 28-30 процентга ортди. «Каракалпакирсовхозстрой» бошқармасига қарашли ихтисослаштирилган шоликор хўжаликлар ажойиб муваффақиятларга эришмоқдалар. Тўққизта шоличилик совхозидан тўрттаси гектаридан олинадиган ҳосилдорликни 50 центнерга, ўнлаб бригадалар эса 65-70 центнерга етказиш учун курашмоқдалар Бу йил камида 150-160 минг тонна шоли етиштирамиз. Шундан 130 минг тоннасини давлатга сотамиз. Давлатга шоли сотиш планлари бугун-эрта бажарилади

Шоли етиштиришни кўпайтириш учун катта резерв ва имкониятлар мавжуд. Ўнинчи беш йилликда фақат шоличиликка ихтисослаштирилган янги хўжаликлар тузилади. Алоҳида шоли етиштирадиган йирик район ташкил қилинади.

Автоном республикада пахтачилик янада ривожлантирилади. Бўз ва партов ерларни ўзлаштириш, алмашлаб экишга тўла ўтиш ишига жиддий эътибор бермоқдамиз. Уч йилдан буён Тўрткўл, Беруний районлари чўлқуварлари асрлар давомида қақраб ётган Чўлистон, Элликқалъа Ёнбошқалъа массивларини ўзлаштиришга киришдилар. Дастлабки йилиёқ чигит экилган майдонлардан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Ана шу массивларда учта хўжалик ташкил қилинди. Бу хўжаликлар биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планларини ошириб бажардилар. Яқин келажакда шу массивлардан 20-25 минг гектар ер ўзлаштирилиб деҳқончилик оборотига киритилади Кейинчалик Автоном республикада 450-500 минг тонна пахта етиштириш учун тўла асос яратилади.

Мана ҳозир 350 минг тоннадан кўпроқ қорақалпоқ пахтаси тайёр. Яна 50 минг тонна «оқ олтин» йиғиб-териб оламиз, умумий ҳосилни 400 минг тоннага, ҳосилдорликни эса гектар бошига 32 центнерга етказамиз. Бу қўшимча мажбурият ҳам ошириб адо этилади. Пахта — зарбдор фронт. Ҳосилнинг сўнгги граммигача йиғиб-териб давлатга топширамиз.

Янги йил ҳосилига ҳам ҳозир пухта замин яратиляпти. Шу кунларда ҳосилдан бўшаган майдонларни ҳайдаш, шўр ювиш, маҳаллий ўғит жамғариш ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИ

НАМАНГАН, 30 октябрь. (ЎзТАГ). Бугун Наманган область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум иштирокчилари партия ва давлат интизомини ҳамда социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлаш соҳасида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари М. И. Иброҳимовнинг докладини муҳокама қилди. Шу масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Пленум XII область партия конференциясини 1976 йил 8 январда чақиришга қарор қилди.

Пленумда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов нутқ сўзлади.

• • •

УРГАНЧ, 30 октябрь. (ЎзТАГ). Бугун Хоразм область партия комитетининг пленуми бўлди. Пленум қатнашчилари партия ва давлат интизомини янада мустаҳкамлаш тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIX пленумининг қарорини бажариш ҳамда область партия ташкилотида танқид ва ўз-ўзини танқидни янада ривожлантириш вазифаларини муҳокама қилдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов доклад қилди. Муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Пленумда ташкилий масала кўриб чиқилди. Р. Жуманиёзов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан у область партия комитетининг секретари вазифасидан озод этилди. Г. А. Ёқубова область партия комитетининг секретари қилиб сайланди.

Пленум XVIII область партия конференциясини 1976 йил 14 январда чақиришга қарор қилди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов нутқ сўзлади.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ЎРТОҚ ЛЕ ЗУАН БИЛАН УЧРАШДИ

29 октябрь куни Кремлда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ле Зуан ўртасида учрашув бўлди.

Суҳбат вақтида Л. И. Брежнев ва Ле Зуан ўртоқлар марксизм-ленинизм ва социалистик бирдамлик принципларига асосланган қардошларча Совет — Вьетнам муносабатлари муваффақиятли ривожланаётганлигини зўр мамнуният билан таъкидладилар. КПСС билан Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг, СССР билан ВДРнинг иккала партия ва мамлакат дўстлигини бундан буён ҳам ҳар томонлама мустаҳкамлашга, уларнинг икки томонлама алоқаларини ва халқаро ишлардаги баҳамжиҳат ҳаракатини жаҳон социализм системаси қудрати ва жипслигини янада кучайтириш манфаатлари йўлида чуқурлаштиришга интилаётганликлари таъкидлаб ўтилди.

Турли соҳалардаги, шу жумладан экономика, фан ва маданият соҳасидаги Совет—Вьетнам ҳамкорлигини янада ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди. Иккала томон келгуси беш йилликка ва шундан кейинги истиқболга мўлжалланган халқ хўжалиги планларини мувофиқлаштиришга муҳим аҳамият бермоқда.

Л. И. Брежнев ва Ле Зуан ўртоқлар баъзи бир актуал халқаро проблемаларни ҳам муҳокама қилдилар. Ҳозирги вазият тинчликни мустаҳкамлаш ва давлатлар ўртасидаги ҳамкорликни тенг ҳуқуқлилик, суверенитетни қатъий ҳурмат қилиш ва ички ишларга аралашмаслик негизларида ривожлантириш йўлида бундан буён ҳам ҳар томонлама куч-ғайрат сарфлашни талаб қилаётир, деган фикр якдиллик билан изҳор этишди. Шу билан бирга социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлигини янада мустаҳкамлашнинг, империализм ва янги мустамлакачиликнинг агрессив кучларига ҳамда уларнинг гумашталарига қарши изчиллик билан курашнинг зарурлиги алоҳида аҳамиятга эга эканлиги қайд қилиб ўтилди.

Суҳбат қардошларча бирдамлик, дўстлик ва ўртоқлик руҳида ўтди.

Бўлажак ишчилар ҳузурида

Москвадаги 148-ҳунар-техника билим юртининг коллективи Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ле Зуан бошчилигидаги Вьетнам Меҳнаткашлар партияси билан ВДР ҳукуматининг делегациясини 30 октябрь куни азиз меҳмонлардек кутиб олди. КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, СССР Министрлар Совети ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси А. А. Булгаков, КПСС Марказий Комитети ва КПСС Москва шаҳар комитетининг масъул ходимлари вьетнамлик ўртоқлар билан бирга билим юртига бордилар.

Билим юртининг директори В. И. Светличний меҳмонларни пойтахт саноат корхоналари учун кадр тайёрлаш системаси билан таништирди. Делегация аъзолари дарсхоналарда ва устахоналарда бўлдилар. бўлажак ишчиларнинг турмуши ва дам олиши қандай ташкил этилганлиги билан танишдилар

(ТАСС).

Парад қатнашчиларининг тантанали йиғилиши

30 октябрь куни Кремлнинг Съездлар саройида Москва гарнизони қўшинларининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 58 йиллигига бағишланиб Қизил майдонда ўтказиладиган ҳарбий паради қатнашчиларининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Президиумда СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари армия генерали С. Л. Соколов, бошқа ҳарбий бошлиқлар бор эди.

Йиғилишни Москва ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник В. Л. Говоров очди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси якдиллик билан йиғилишнинг фахрий президиумига сайланди.

Ғалаба байроғи, Москва ҳарбий округи байроғи, парадда қатнашувчи бўлинмалар, қисмлар, ҳарбий-ўқув юртларининг жанговар байроқлари марш садолари остида залга олиб кирилади.

Москва ҳарбий округи ҳарбий кенгашининг аъзоси, сиёсий бошқармасининг бошлиғи генерал-полковник К. С. Грушевой Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 58 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС).

Сурхондарё области пахтакорларининг рапорти

Сурхондарё областининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини бажара бориб, 1975 йилги юксак мажбуриятларини бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини муддатидан илгари, 30 октябрда бажардилар. Давлат тайёрлов пунктларига 425 минг тоннадан кўпроқ пахта етказиб берилди. Бу пахтанинг 196 минг тоннаси машиналар билан терилган. Пахта тайёрлаш беш йиллик халқ хўжалик плани 105,3 процент бажарилди. Беш йил мобайнида давлатга 2071,4 минг тонна, шу жумладан пландан ташқари 103,4 минг тонна пахта сотилди. Бу йил областда пахтанинг ғоят қимматли ингичка толали навларини етиштириш анча кўпайди. Жами тайёрланган пахтадан унинг ингичка толали навлари 32 процентдан кўпроғини ёки 137 минг тоннани ташкил этади. Бу эса ўтган йилнинг ана шу даврида тайёрланганидан 16 минг тонна кўпдир.

Ҳар гектар ердан 37-38 центнер ҳосил олган Сариосиё, Денов, Шўрчи районларининг ва қўриқ ердаги Ленин йўли районининг дала меҳнатчилари пахта тайёрлаш планини бажарганликлари тўғрисида областда биринчи бўлиб рапорт бердилар.

Пахта териш ва социалистик мажбурият ҳисобига давлатга пахта топшириш давом этмоқда.

Сурхондарё областининг пахтакорлари бутун етиштирилган пахта ҳосилини қисқа муддатларда ва нест-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш, давлатга топшириладиган пахта миқдорини 450 минг тоннага етказиш, бошқа қишлоқ хўжалик экинларини йиғиштириб олишни ва келгуси йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида тугаллаш, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш, КПСС XXV съездини меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонлаш мажбуриятини олдилар.

1975 — 5.200.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 30 октябрга бўлган МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент хисобида).

Областлар	Бир кунда	мавсум бошидан	шу жумладан машинада: бир кунда	шу жумладан машинада: мавсум бошидан
ТОШКЕНТ	0,90	111,64	0,57	109,67
СИРДАРЁ	1,33	108,67	0,86	110,67
АНДИЖОН	0,53	107,06	0,33	89,46
ҚҚ АССР	0,38	106,11	0,51	94,50
Сурхондарё	0,71	99,58	0,46	93,40
Фарғона	0,70	98,76	0,60	76,05
Наманган	0,76	98,48	0,28	84,50
Хоразм	1,10	96,17	1,12	59,28
Қашқадарё	0,77	92,72	0,90	62,40
Жиззах	0,98	90,49	0,23	74,77
Самарқанд	1,28	90,04	1,41	60,78
Бухоро	0,60	70,21	0,14	16,99
Республика бўйича:	0,81	97,04	0,64	78,25
Шу жумладан ингичка толали пахта				
НАМАНГАН	1,58	155,53		
Сурхондарё	1,12	94,07		
Бухоро	1,03	94,06		
Қашқадарё	1,24	78,64		
Республика бўйича:	1,16	92,18		

УЙЧИ РАЙОНИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЗАФАРИ

Наманган областидаги Уйчи районининг пахтакорлари КПСС XXV съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездини муносиб кутиб олиш учун зарбдор меҳнат вахтасида туриб, пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини муддатидан аввал, 30 октябрда бажардилар. Беш йиллик план 109,4 процент бажарилди.

Бу йил район хўжаликлари давлатга 42.100 тонна «оқ олтин» сотдилар.

Район қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ялпи пахта етиштиришни 50 минг тоннага етказишга, давлатга қўшимча равишда 7,9 минг тонна пахта сотишга, бутун пахта ҳосилини ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини қисқа муддатларда нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишга, 1976 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ва чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказишга қарор қилдилар.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

1975 йилда пахта тайёрлаш халқ хўжалик планларини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилсин:

Сурхондарё области (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Каримов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Насриддинов**, область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Бердиев**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Овчинников**, «Ўзсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Жабборов**, область суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Раҳимов**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Олломуродов**).

Наманган областидаги Уйчи райони (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Эгамбердиев**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Аҳмедова**, район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Абдураҳмонов**, «Ўзсельхозтехника» район бошқармасининг бошқарувчиси ўртоқ **Умарбоев**, район суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Юсуфбоев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Дарвишев**).

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ҚАҲРАМОНОНА МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Қорақалпоғистон пахтакорлари республикада биринчи бўлиб юксак мажбуриятни бажардилар

● ЗАФАРЛАРИМИЗ ПАРТИЯ XXV СЪЕЗДИГА ● ГЕКТАРИДАН РЕКОРД ҲОСИЛ ● КОЛХОЗ ЭКОНОМИКАСИ ЮКСАЛМОҚДА ● «ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР ШАРОФАТИ ● ШУМАНАЙЛИКЛАРНИНГ АҲДИ ҚАТЪИЙ

Ваъдасига қилди вафо
Қорақалпоқ элатим.
Кўнни қучган оппоқ тоғлар
Сенинг шону-шуҳратинг.
Пўлат отлар бўлур қанот
Юксак хирмон уявер.
Хазина калитидир
Поймимизда Она Ер!

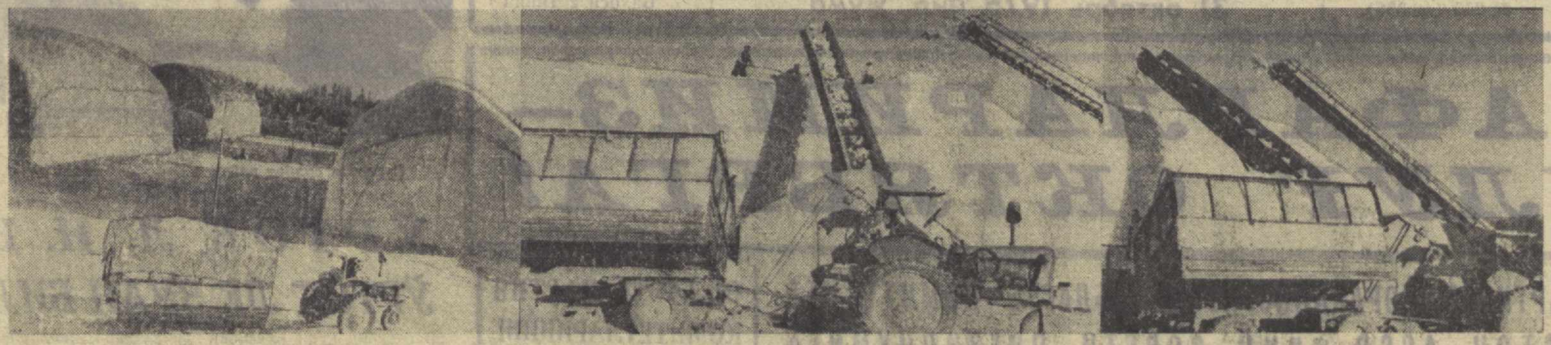

ПАХТАЗОР ДАРҒАЛАРИ

Суратларда: (юқоридан пастга Хўжайли районидаги «Амударё» совхозининг бригада бошлиғи Каир Сағинов, Тўрткўл районидаги «Коммунизм» колхозининг пешқадам бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Норбой Розимбетов, Тахтакўпир районидаги «Москва» совхозининг бўлим бошқарувчиси Давлатназар Неъматуллаев, Тўрткўл районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг механизатори, СССР Олий Советининг депутати Суанберди Жуманиёзов, Шуманай районидаги «Правда» совхозининг звено бошлиғи Турдибой Душановлар.

Р. Саидов фотолари.

БИРУНИЙ ПАХТАСИ

Пахта районимиз экономикасининг асосини ташкил қилади. Кейинги йилларда пахта етиштириш янада кўпайтирилди. Ҳосилдорликни ошириш учун катта ишлар қилинди. Фан ва техника янгиликлари, агротехника ютуқлари, илғор тажрибалар ишлаб чиқаришга кенг жорий этилди. Янги ерларни ўзлаштириш ва деҳқончилик оборотига киритиш, ирригация ва мелиорация ишларига, айниқса коллектор-дренаж тармоқларини кенгайтиришга алоҳида эътибор бердик. Ўтган беш йилда 2500 гектар ер ўзлаштирилди.

Районимиз пахтакорлари КПСС XXV съезди шарафига бошланган социалистик мусобақага биринчилар қатори қўшилиб, тўққизинчи беш йилликда она-Ватанга пландаги 192 минг 100 тонна ўрнига 210 минг 360 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Якунловчи йилда давлатга 46 минг тоннадан кўпроқ пахта сотилди. Гектар бошига олинган ҳосил ўтган йилдагидан 4 центнерга кўпайди.

Асрлар мобайнида қақраб ётган Элликқалъа массивида «Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги» ва Ленин номли колхозлар ташкил қилинган эди. Ана шу хўжаликларда икки йилдан бери пахта етиштириляпти. Бу хўжаликлар районда биринчи бўлиб маррага етиб келди. Ҳосилнинг 90 проценти «зангори кема»ларда териб олинди.

«Октябрь 50 йиллиги», Махтумқули номли, Навоий номли, Оржоникидзе номли, «Правда», Киров номли колхозларда, Охунбобоев номли, Беруний номли совхозларда ҳар гектар майдондан олинган ҳосил 33-42 центнерданга тўғри келяпти.

Ўнлаб бўлим ва бригадалар пахта тайёрлаш планларини 125-145 процентдан бажарди. Ҳосилдорлик 45-55 центнерга етди.

Машиналар хирмонга барака киритди. Район хўжаликларида ҳосилнинг салкам 30 минг тоннаси «зангори кема»ларда териб олинди. Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Ирисгул Қутимова, Пардагул Рўзимова, Жумабой Танирберганова, Рамат Аҳмедов, Худойберди Сафарбоев, Нурмуҳаммад Мамутов, Камол Дўсимов, Маҳмуд Султонов, Соли Рўзимов каби механик-ҳайдовчилар мавсумда 150-280 тоннадан пахта теришди. Кўпминг килограммчи теримчилар ҳиссаси ҳам бўлди. Мавсумда 10-14 тоннадан пахта терган чеварлар районимизда анчагина бор.

Районимизда қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари бўйича беш йиллик план ошириб бажарилди. Чорва маҳсулотлари етиштириш ўтган йиллардагидан анча кўпайди.

Ҳали далаларда ҳосил кўп. Унинг бир граммини ҳам нобуд қилмасдан йиғиб-териб оламиз. Она-Ватанга яна 4 минг тонна пахта етказиб берамиз. Ялпи ҳосилни 55 минг тоннага етказамиз. Бу берунийликларнинг КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездига муносиб совғаси бўлади.

С. ОЛИМОВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Беруний район Совети ижроия комитетининг раиси.

ҲОСИЛДОРЛИК ОШМОҚДА

Кейинги йилларда совхозимизда пахта ҳосилдорлиги кескин ошди. Мен раҳбарлик қилаётган бригадада гектаридан олинган «оқ олтин» 50 центнерга яқинлашиб қолди.

Авваллари бу бригада хўжаликда энг қолоқ бригадалардан саналарди. Қалб амри билан қолоқ бригадага ўтиб ишлаш тўғрисидаги истагимни хўжалик маъмурияти ва партия ташкилоти қўллаб-қувватлади. Ишчи ва механизаторлар билан дилдан гаплашиб, уларнинг истак-орзуларини ўргандим. Улар билан деҳқончилик қилинадиган карталарни кўздан кечирдик. Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, шўр ювиш, бўйича катта ишлар олиб борилди. Бригадада меҳнат интизомини мустаҳкамладик. Ҳар бир ишнинг ижроси назорат остига олинди. Шундай қилиб 72 гектар ердан мўл ҳосил етиштирдик. Ҳозиргача гектаридан 42 центнердан пахта олинди. Машинада 210 тонна пахта тердим.

Хўжаликда пахта йиғим-терими авжида: шу кунгача териб олинган пахта 6000 тоннадан ошди. Бунинг 4200 тоннадан кўпроғи «зангори кема»ларнинг бункеридан тўкилди

Шу кеча-кундузда совхозимиз пахтакорлари йиғим-теримни сира ҳам сусайтирмасдан ҳар куни йиллик планнинг 2 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришмоқдалар.

У. БОЛТАНИЕЗОВ,
Кегайли районидаги «Халқобод» совхозининг механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ЖУМУРТОВ ХАЗИНАСИ

Колхозимиз аъзолари якунловчи йилда пахтадан мўл-кўл ҳосил етиштирдилар. 1280 гектар майдондан 35 центнердан хирмон кўтардик. Она-Ватанга етказиб берган пахтамиз 4480 тоннадан ошди. Унинг салкам 3000 тоннаси «зангори кема»ларда териб олинди.

Бригадалар, механик-ҳайдовчилар, теримчилар ўртасида ташкил қилинган социалистик мусобақа ҳосилни тезкорлик билан йиғиб-териб олишда самара берди. Мусобақа ғолиблари ҳар 10 кунда рағбатлантириб борилди. Кўпгина бригадалар рекорд ҳосил етиштирди. Қозоқ Камолов пахтачилик бригадасига кўп йиллардан бери раҳбарлик қилиб келяпти. Унинг бригадаси ҳар йили гектар бошига 48-50 центнердан ошириб ҳосил оляпти. Бу йил 134 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 53 центнердан «оқ олтин» топширди. У моҳир механизатор ҳам. Ҳар йили мавсумда «Ўзбекистон» агрегати билан 310-340 тоннадан «оқ олтин» тўкяпти. У ҳозиргача 360 тоннадан кўпроқ пахта терди.

«Оқ олтин» далаларида 16 та «зангори кема» икки сменада бетиним ишлади. Ҳайитбой Комилов, Турсунбой Ортиқов, Йўлдош Самандаров каби механик-ҳайдовчиларимизнинг ҳар бири 180-280 тоннадан «оқ олтин» тўкди.

Бу йил хотин-қизлар йили. Шу муносабат билан колхозимиздаги ҳамма хотин-қизлар умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб ишладилар. 100 дан зиёд кўпминг килограммчи хотин-қизларимиз 8-13 тоннадан ошириб пахта тердилар.

Ҳосилдорликни ошириш, пахтачиликни ривожлантириш ҳисобидан колхозимизнинг экономикаси юксалмоқда, колхозчиларнинг моддий фаровонлиги ошмоқда. Колхозимизнинг бу йилги пахтадан оладиган даромади 2 миллион сўмдан ошади. Колхозчи ва механизаторларнинг ойлик маоши ўтган йилга нисбатан анча кўпайди.

Далаларимиздаги ҳосилнинг сўнгги грамларини ҳам йиғиб-териб олиб давлатга топширамиз ва хўжалик бўйича ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказамиз. 5120 тонналик «оқ олтин» хирмонини партиямиз XXV съездига армуғон қиламиз.

Ойимхон КАМОЛОВА,
Амударё районидаги Крупская номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати.

60 ЦЕНТНЕРНИ КЎЗЛАБ

Пахта халқ бойлиги. У вақтида ардоқлаб парвариш қилишни талаб қилади. Кечиккан ютқазади. Шунга амал қилган деҳқон ютади.

Бундан беш-олти йил муқаддам колхозимиз районда қолоқ хўжалик ҳисобланарди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти қолоқликнинг сабабларини ўрганди. Камчиликлар аниқланди. Уларни бартараф этиш чора-тадбирлари белгиланди. Иш ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашдан, коллектор-дренаж тармоқларини кенгайтиришдан бошланди. Ҳар йили кузда ерларнинг шўри сифатли ювиладиган бўлди. Гектар бошига 20-25 тоннадан маҳаллий ўғит бердик. Натижада беш йилдан бери колхозда ҳосилдорлик кескин ошди.

Бу йилги табиий қийинчиликларга қарамасдан ҳосилдорликни 42 центнерга етказдик. 870 гектар майдондан салкам 4000 тонна хирмон кўтардик. С. Ўтамисов, Р. Ешниёзов, Е. Сейтназаров, А. Қутлимуротов, Т. Ўтамбетов бошлиқ бригадаларда гектар бошига 45-50 центнердан ҳосил олинди. Ўзим раҳбарлик қилаётган бригадада ҳар гектар майдондан 55 центнердан хирмон кўтарилди.

Машина теримига алоҳида эътибор бердик. 16 та агрегат икки сменада ишлади. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Х. Ережепов, О. Есенов, К. Қуантоев, Т. Боймуротов каби механик-ҳайдовчилар мавсумда 150-200 тоннадан «оқ олтин» тўкиб, социалистик мусобақада байроқдор бўлишди.

Колхозимиз экономикаси йил сайин юксалмоқда. Бу йил фақат пахтадан 2 миллион 250 минг сўмдан кўпроқ даромад олишни мўлжаллаяпти. Колхозчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 160 сўмга, механизаторларники эса 270 сўмга тўғри келди.

Бригадаларда ва участкаларда ҳосил жуда кўп. Унинг бир граммини ҳам сира нобуд қилмасдан йиғиб-териб оламиз. Колхозимизда ҳосилдорлик 50 центнерга, бригадамизда эса 60 центнерга етказилади. Пахтанинг сўнгги граммигача териб оламиз.

С. ДЕРБИСАЛИЕВ,
Хўжайли районидаги «Коммунизм» колхози бригада бошлиғи, Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган пахтакор.

ДАРОМАД МАНБАИ

Совхозимиз заршунослари якунловчи йилда айниқса қаҳрамонона меҳнат қилдилар. Табиий қийинчиликларни мардонавор енгиб, пахтадан мўл-кўл ҳосил етиштирдилар. 1870 гектар майдондан пландаги 27 ўрнига 38 центнердан пахта олинди. Ватанга 6400 тоннадан зиёд дур етказиб бердик. Етиштирилган ҳосилнинг 4300 тоннаси «зангори кема»ларда териб олинди.

«Ленинобод», «Тошкент» бўлимларида ҳосилдорлик гектарига ўтган йилдагидан 6-8 центнерга кўпайди. Қ. Коипназаров, Қ. Жалолов, У. Жумабеков, П. Есенов бошлиқ бригадаларда ҳар гектар майдондан 39-43 центнердан ҳосил етиштирилди.

Машина теримида кўпгина механизаторларимиз ибрат кўрсатиб, мавсумда 160-200 тоннадан пахта теришди. Ҳосилдорликни ошириш ва пахтачиликни ривожлантириш туфайли совхозимиз экономикаси, ишчи ва механизаторларнинг турмуш даражаси юксалиб бормоқда. Хўжалигимиз пахтачиликдан ҳар йили катта даромад қилаётир. Якунловчи йилда камида 1 миллион сўм соф фойда олиш кўзда тутилмоқда.

К. НУРНИЕЗОВ,
Ленинобод районидаги «Тошкент» совхозининг «Ленинобод» бўлими бошқарувчиси, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери.

ХИРМОНИМИЗ 80 МИНГ ТОННА БЎЛАДИ

Районимиз пахтакор ва механизаторлари КПСС XXV съезди шарафига бошланган социалистик мусобақада актив қатнашиб, катта зафар қучдилар. Она-Ватанга 70 минг тоннадан кўпроқ пахта етказиб бердик. Бу ғалабага ўз-ўзидан эришилгани йўқ. Рўй берган бу йилги табиий қийинчиликлар ҳамда сув танқислигини мардонавор енгдик. Пахтадан мўл ҳосил етиштирдик. Йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказиш тадбирлари ишлаб чиқилди ва амалга оширилди. Бригадалараро социалистик мусобақа кенг қанот қоқди. Деҳқонларимиз меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишда шахсий ибрат кўрсатиб ишладилар. Ҳар бир теримчи, механизатор бугунги рекорд кўрсаткични эртаги норма қилиб олди. Сентябрь ойининг иккинчи ўн кунлигидан ҳар куни йиллик планнинг 3,5-4 проценти миқдорида пахта тайёрланди.

Районимизда биринчи бўлиб Элликқалъа массивини боғу бўстонга айлантираётган «Москва» колхозининг чўлқуварлари маррага етиб келдилар. Бу хўжалик ҳосилдорликни 40 центнерга етказди. «Қирққизобод», «Намуна», Ленин номли колхозлар ва «Қирққиз» совхози бир кунда ғалаба рапорти бериб, хирмонга муносиб ҳисса қўшдилар. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Максим Горький номли, Охунбобоев номли, «Ленинград», «Коммунизм», Димитров номли, Ильич номли колхозларда ҳар гектар майдондан 40-45 центнердан ҳосил олинди.

Колхоз ва совхозларда 60 центнерчилар ҳаракати кенг қулоч ёйди. М. Горький номли колхоздан Т Қурбонниёзов, Қ. Сафарбоев, Ильич номли колхоздан Б. Қурбонов, Димитров номли колхоздан И. Оллоберганов бошлиқ бригадаларда 55-60 центнердан ҳосил олинди.

Пахта йиғим-теримида 21 минг теримчи далага чиқди. Уларнинг тенг ярми кўпминг килограммчилар ҳаракатига қўшилдилар Димитров номли колхоздан З. Сафарова, «Намуна» колхозидан Д. Раҳимбоева, Ленин номли колхоздан М. Дўсимова, З. Нуримбетова, «Ленинград» колхозидан О. Раҳимбоева, «Москва» колхозидан Х. Бахтиёрова каби 100 дан кўпроқ чевар теримчи 8-10-12 тоннадан ошириб пахта тердилар.

Район пахтазорларида 250 та терим агрегати ишлади. Умумий ҳосилнинг 30 минг тоннадан кўпроғи «зангори кема»ларда териб олинди. Ҳар бир агрегат билан териб олинган пахта 120 тоннадан ошиб кетди. СССР Олий Совети депутати С. Жуманиёзов, Т. Бойраммaтов, Б. Бобоев, Х. Қурбонов, О Жуманиёзов, Н. Исмоилов, Н. Бойриева, Қ. Олламова, Б. Латифов, Ж. Бекжонова каби ўнлаб механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири машина бункерларидан 180-250 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар.

Элликқалъа массивини ўзлаштираётган чўлқуварлар шу йилнинг ўзидаёқ 10 минг тоннадан зиёд дурдона етказиб бердилар. Янги ерларни ўзлаштириш қизғин давом этмоқда. Ўнинчи беш йилликда ялпи ҳосилни 100 минг тоннага етказамиз.

Районимиз пахтакорлари давлатга пахта сотиш бўйича тўққизинчи беш йиллик планини 9 октябрь куни бажардилар. Пландаги 304 минг тонна ўрнига 316 минг тонна пахта сотилди. Пилла, полиз, сабзавот маҳсулотлари, меза сотиш планлари ошириб бажарилди. Якунловчи йилнинг давлатга гўшт, сут, қоракўл тери, жун етказиб бериш топшириқлари ҳам ошириб адо этилди.

Районимиз деҳқонлари яна қўшимча 10 минг тонна «оқ олтин» ҳосили етказиб бериб, якунловчи йилда умумий ҳосилдорликни 80 минг тоннага етказадилар.

У. МАТНЕПЕСОВ — Тўрткўл районидаги Меҳнат Қизил байроқ орденли М. Горький номли колхоз раиси, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети депутати, Н. РУЗИМБЕТОВ — «Коммунизм» колхози бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони; С. ҚУРБОНБОЕВА — «Партия XXI съезди» колхози бригада бошлиғи, Ленин ордени қавалери.

АРМУҒОН

ПАХТАЗОРДАН РЕПОРТАЖ

Шуманай районидаги «Шуманай» совхозида йиғим-терим ишлари билан танишишга отланиб дала гвардиячилари ишлаётган картага келдик. Оғанбой Демеусинов, Енгсегей Сариев, Шунгай Дўсқораев каби дала гвардиячилари кунлик нормаларини ошириб бажармоқдалар. Ҳар куни 10-14 тоннадан ошириб пахта термоқдалар. Ҳозиргача буларнинг «зангори кема»лардан тўккан пахталари 120-135 тоннадан ошиб кетибди. Шу бўлимдаги Нурғали Беккўжаев, Айтимет Суюнов, Сагизбой Қониқулов бошлиқ бригадаларда ҳам етиштирилган ҳосил фақат «зангори кема»ларда териб олинмоқда.

Энгельс номли бўлимнинг Сафарбой Омонгелдиев бошлиқ бригадасига келганимизда чошгоҳ маҳали эди. Бу ерда терим — дала — бункер — тележка — пункт тарзида ташкил қилинган. Бригадада бешта «зангори кема» бетиним ишлаб турибди. Бирин-кетин бункер-бункер пахталар тележкаларга тўкилиб қабул пунктларига жўнатилмоқда.

— Ҳозиргача неча бункер пахта тўкдингиз, — сўрадик «Ўзбекистон» маркали «зангори кема» механик-ҳайдовчиси Исмоил Ашурбоевдан.

— Чошгоҳгача терган пахтам 8 бункердан ошди. Бу тахминан 5 тонна бўлади. Пешиндан кейин камида яна шунча пахта теришни мўлжаллаб турибман.

— Сиз бундай кўрсаткичга қандай қилиб эришяпсиз?

— Бунда ҳеч қандай яширин сир йўқ, — деди механизатор. — Эрта тонгдан оқшомгача пахта теряпман, холос. «Зангори кема»ни далага олиб чиқмасдан олдин ва ишдан кейин, албатта, кўздан кечираман. Шпинделларининг тозалигини такрор-такрор кўриб чиқаман. Бу иш унумини ошириш ва пахтанинг сифатини яхшилашга ёрдам бермоқда. М. Мадиёров, И. Хўжамберганов, Қ. Тилабқолиев, Т. Изғораев каби ҳамкасб дўстларим ҳам 8-10 тоннадан пахта термоқдалар.

Дала гвардиячиларининг жасорати билан Сафарбой Омонгелдиев бошлиқ бригада 4 иш кунида планни бажарди. Мана буни машина қудрати деса бўлади!

— Бир кунда йиллик планнинг 24 процентига қадар пахта тайёрлагандик, — дейди бригада бошлиғи. — Лекин план тўлган билан кўнгил тўлганича йўқ. Республика хирмонига янада кўпроқ ҳисса қўшамиз. Бригадамизда ҳали пахта кўп. Худди терилмагандек пайкалларимиз бор. Давлатга яна бир ярим план миқдорида пахта етказиб берамиз. Ҳосилдорликни 60 центнердан оширамиз.

Ҳақиқатан ҳам совхознинг ҳамма бўлим ва бригадаларида пахта йиғим-терими уюшқоқлик билан давом эттирилмоқда. Бригадалар ва бўлимлар бирин-кетин пахта тайёрлаш планларини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бермоқдалар. Ўнлаб бригадалар, 10-15 кундан бери социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. Совхознинг пахтакорлари ва механизаторлари тўққизинчи беш йиллик пахта тайёрлаш топшириқларини сентябрь ойининг иккинчи ўн кунлигидаёқ ошириб бажарган эдилар. Ҳозир улар ўнинчи беш йиллик ҳисобига «оқ олтин» топширмоқдалар. Совхознинг дала гвардиячилари фақат «зангори кема»ларда ҳар куни йиллик планнинг 5-5,5 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришмоқдалар. 3190 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 38 центнердан ҳосил етиштирилган. Совхоз пахтакорлари ва механизаторлари она-Ватанга камида 12 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериб, КПССнинг навбатдаги XXV съездини муносиб армуғон билан кутиб оладилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Автоном республиканинг юксак пахта хирмонини тиклашда механизаторларнинг ҳиссаси катта бўлди. Суратда: мавсумда 200 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олган Амударё районидаги Крупская номли колхоз механизатори Гулора Холманова.

А. Лихварь фотоси. (ЎзТАГ).

ҚУВОНЧЛИ РАҚАМЛАР

◉ Қорақалпоғистон Автоном Республикаси тўққизинчи беш йиллик халқ хўжалик планини муддатидан илгари ошириб бажарди. Ватан омборларига пландаги 1.524 минг тонна ўрнига 1.651 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди.

◉ Якунловчи йилда давлатга 350 минг тонна пахта топширилиб, социалистик мажбурият ошириб бажарилди. Яна 50 минг тонна қўшимча мажбурият олинди.

◉ Аму воҳаси хўжаликларида 50-60 центнерчи бригадалар сони анча кўпайди.

◉ Қорақалпоғистон бўйича бу йил гектаридан 60,4 центнердан маккажўхори дони йиғиб олинди. Область бўйича 54 минг тонна маккажўхори дони етиштирилди.

◉ Кейинги йилларда янгидан Чўлистон, Элликқалъа, Енбошқалъа массивларида 25 минг гектар янги ер ўзлаштирилиб, деҳқончилик қилина бошланди.

◉ Автоном республика пахтачилигининг истиқболи янада порлоқ. Келажакда йилига 450-500 минг тонна «оқ олтин» етиштириш кўзда тутилмоқда.

ҲАЁТ ҚЎРИҚЛАРИ

ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР ЙИЛИ

Оппоғой механизаторлик гувоҳномасини олиб, далага чиққанида ғўзалар культивация қилинаётган эди. У ҳаяжонланарди. Оёқ-қўллари унга бўйсунмай, титрашини қўймас, культивация қилиб борарди-ю, ишни расво қилмасам эди, дея ҳавотирланарди.

Карта бошига келиб, культивация сифатини текшираётган бош агрономни Оппоқой кўрди-ю, ҳаяжонига ҳаяжон қўшилди. Назарида, олдидаги ғўза қаторлари бирбири билан чаплашиб кетгандай, рул унга бўйсунмаётгандай эди.

Йўқ, ҳайтовур бош агроном унга ҳеч нарса демай, бошқа картага ўтиб кетди. Атрофида ҳеч ким йўқлигини кўргач, Оппоғой секин машинасидан тушди. Культивация қилган эгатларини ўзи назардан ўтказа бошлади. Ўтказди-ю, юраги шувиллаб кетди. Қай кўз билан кўрсинки, 10-15 туп ғўза ниҳоли мажақланиб ётарди. Яна аксига олиб бош агроном тўхтаб ўтган жойдаги кўчатлар пайҳон бўлган эди.

Оппоғой музлаб кетгандай сезди ўзини. Мажақланган ниҳоллар унинг ҳаяжонини қувиб юборган, қандайдир сергаклантирган эди.

Аёл совуққон руҳ билан рулга ўлтирди. Эгатларнинг у бошидан бу бошига неча бор бориб келди. Рулдан тушиб, иш сифатини неча бор текширди. Энди ҳамма нарса изига тушган, машина нозику чаққон қўллар, ўткир нигоҳлар измида эди. Кечга томон Оппоғой мажақланган ўша ниҳолларни деярли унутди, ўзининг дастлабки ишидан мамнун ҳолда уйга кириб келди.

Лекин оила даврасида у кутган мамнунлик бўлмади. Мусулмон акани кўриб, бош агроном:

— Оппоғойга машина бошқаришни ким қўйибди. Уйига бориб каштасини тиксин, — дебди.

Бундан бир неча кун илгари Мусулмон аканинг:

— Мирзачўл томонда янги ерлар очилаётган экан. Кўплар ўша ёққа кетишяпти, биз ҳам борсак, — деган гапига Оппоғой:

— Бутун қариндош-уруғимиз шу ерда бўлса, чўлга боришимиз қандай бўларкин? Нима бўлгандаям бир қадам нарилиги нари-да, — деганди. Энди бўлса ўзи: «Чўлга кетайлик» деб қолди эрига. Қадр исён кўтарганди унда. эҳтиётсизлик билан айтилган бир оғиз сўз заҳри зилзилага солганди юрагини.

Оппоғойнинг кўзларига боқишдаёқ унинг руҳи китобини ўқий оладиган Мусулмон ака:

— Мана бу гапинг-гап!— деб қўйди. Оппоғой ўша кундаги таклифга дарҳол розилик бермаганига ҳозир жуда ачинди, лекин эрининг унга дашном бермаганига, ўзига доимо суянчиқлигига, тантилигига яна бир бор қойил қолди. Яхши ҳам умр йўлдоши кўнглига эш. Оғирбосиқ, фикр-мулоҳазали, меҳрли одамлардан.

Мусулмон ака эса турмушларидаги тотувлик сабабларини хотинидан топарди. Эртадан кечгача тиним нима, хориш нима-билмайдиган Оппоғой бирон марта бўлсин, турмушидан нолиганини эслолмайди. Қачон қараманг, ҳаракатда—юмушда. Юзларидан ранги кетса кетадики, кўзларидан маъсудгина жилмайиши кетмайди. Дала ишларига ҳам, кела солиб ўғилчасининг парваришига ҳам, уй-рўзғор юмушларига ҳам жонфидо, эрига парвона.

Навдадаккина қиз эди бу хонадонга тушганида. Мана, беш йил бўляпти турмуш қурганларига. Фарзанд ҳам кўрдилар. Оппоғой ҳамон ўша-ўша нозик-ниҳол. Лекин бу нозиккина елкаларнинг кўтарадиган юки қанчалар залворли. «Жони қирқта бўлади аёлнинг, дейдилар. Мусулмонга қолса, хотинига ўхшаш, аёлларнинг сабри қирқта, чидами, иродаси қирқта. Кези келса, нозик торли кўнглининг иплари кирқта, огоҳ бўлингки, эҳтиётсиз чертишлардан бири бўлмаса, бири узилиши мумкин. «Одам кўнглини эҳтиёт қилсанг, одам умрини эҳтиёт қилган бўласан», —деди Мусулмон ака. Кўриб турибдики, хотини руҳан ўртанмоқда, ишончсизликдан, мулоҳазасизликдан, одамгарчиликнинг топталишидан ўртанмоқда.

— Майли, кашта тикканим бўлсин, — деди Оппоғой, агрономнинг гапига ишора қилиб, — лекин каштани чўлга тикамиз.

Шундай қилиб, Оппоғой Рустамова бундан 13 йил илгари ўзи туғилиб ўсган Самарқанднинг Оқдарё районидан оиласи билан чўлга келди. Бу орада иккинчи фарзанди ҳам туғилганди. Этагида беш яшар Мўминжон, қўлида олти ойлик Муборак. Ёнида онаси ва эри. Кейинроқ бориб эса армиядан қайтган укаси Элмурод ҳам келиб қўшилди бу оилага.

Улар келган Мирзачўлнинг 26-совхози эндигина ташкил топаётган кезлар эди. Оппоғойларга 180 гектар ер берилди, унинг ўзини эса бригада бошлиғи қилиб тайинлашди. Ўзлаштирилмаган ер бир ёнда, ўрганилмаган одамлар иккинчи ёнда. Ҳам ерни, ҳам одамларни ўрганиш керак. Бировга гапинг ўтиши учун аввало ўзинг ибрат бўлишинг керак. Меҳнатинг билан, чидаминг билан, муомаланг билан. Бригада аъзолари биладики, Оппоғойнинг эмизикли боласи бор. Лекин далага ҳаммадан эрта чиқиб, ҳаммадан кеч қайтади. Эмизишга бўлса, боласини гоҳ эри, гоҳ онаси олиб келишади дала бошига. Буни кўрган бригада аъзолари ҳеч бўлмаса шу оналик, шу аёллик ҳурмати олдида ўз қадрларини туширмаслик лозимлигини биладилар. Нозик-ниҳолгина аёлнинг қанчалар меҳнаткаш-жафокашлигини кўриб, бир интилсалар, унинг иссиқ гап-сўзлари учун яна бир интиладилар. Ҳаракатда баракат, деганларидай тинимсиз меҳнат самаралари кўзга келиб далаларни оппоқ дурга, кўзларни оппоқ нурга тўлдириб юборди. Бригада ўша йили гектаридан пландаги 9 центнер ўрнига 25 центнердан ҳосил кўтарди. Келаси йил эса бу кўрсатгич 31 центнерга етди. Янгигина ўзлаштирилган чўл шароитида бу рекорд ҳосили эди. Чўл ўзлашиб, ўзгариб борарди. Янги типовой уйлар, мактаблар, касалхоналар... Энг асосийси, йилдан-йилга ҳосилини ошираётган далалар. Ер меҳнатни севади. Уни ардоқлаганингиз, тер тўкканингиз сари, у ҳам олтин сандиғини очаверади. Фақат ерга, меҳнатга, истиқболли янгиликка ишонсангиз бас. Оппоғой эса жуда-жуда ишонади. Шу муносабат билан у бир воқеани эслайди.

Совхоз директори Худоёр Латипов кандидатлик диссертацияси устида иш олиб бораётган кезлар эди. Ҳаммаёқда тор қаторлаб, квадрат уялаб чигит экиш-у, директор эса эгатлар орасини кенг олган ҳолда бир қаторлаб, қалин қилиб экиш фикри устида бош қотирарди.

— Биласанми, синглим, тажрибамни сенинг далангда ўтказмоқчиман, — деди у Оппоғойга.

— Усулингизнинг афзаллигига мени ишонтирсангиз бас, даламиз ҳам, меҳнатимиз ҳам сизники, — жавоб қилди Оппоғой.

— Бу шундайки, ҳар бир чигит оралиғи 2-3 сантиметр қилиб бир қаторасига экилади. Афзаллиги: ягана қилинмайди, кўндалангига ишлов берилмайди, иш кучи тежалади, қалин экилгани учун шохламайди, тикка ўсади, қуёш, шамол яхши тегкани учун ҳосил тез пишади, барги тез тўкилади.

— Ундай бўлса, синаганимиз бўлсин. Фақат чигитни бундай усулда экадиган сеялкамиз йўқ-ку.

— Элмуродга айт, менга учрашсин. Ҳар қалай, ўқуви бор. Ҳам механик, ҳам техник, ҳам слесарь. Бир маслаҳатлашиб кўрамиз.

Улар маслаҳатлашишди. Элмурод одатдаги сеялкага кичик бир мослама ўрнатиш билан чигитни директор айтганидай экиш мумкинлигини ишлаб чиқди. Тажриба Оппоғой далаларида бошланиб кетди.

Янги усул бўйича экилиб, кўм-кўк, қалин бўлиб турган ғўзаларни кўрган одамларнинг кўпчилиги таажжубда эди.

— Оппоғой ғўза эмас, беда экибди.

— Оппоғой кузда пахта териб олиш ўрнига силос бостиради.

Янгиликнинг осонликча юзага келмаслигини биларди директор. Оппоғой эса унга тасалли берарди.

— Ҳали кўрасиз, ҳаммалари тан бериб қолишади. Негаки тажриба ўтказилаётган даламиздаги ғўзаларни ривожи айниқса яхши.

Кузга келиб бу даладаги ҳосил бўлганидан бўлиб берди. Оз иш кучи сарфлаб, кўп ҳосил олинди. Тажриба келаси йил, ундан кейин ҳам давом этди. Усул чиндан ҳам қўл келганди Оппоғойларга. Улар бутун дала бўйича шу усулга ўтдилар. Кейинроқ эса совхоз бўйича жорий қилина бошланди. Ҳозирда район, областда тармоқ ёзиш арафасида.

Машинада пахта тераётган Оппоғой ана шулар ҳақида, техниканинг, янгиликнинг, ҳаракатнинг самаралари ҳақида ўйлайди. Ахир, шулар туфайли ўтган йили гектар бошига 46 центнердан ҳосил кўтаришганди. Ҳар ишчининг ўртача ойлиги 700 сўмдан тушганди. Бу йил эса, олти иш кунида 43 центнердан ҳосил олишди, планни областда биринчилардан бўлиб бажаришди. Далада ҳосил кўп, бригаданинг 12 меҳнатсевар аъзоси бор экан, 55 центнерлик маррани ҳам бемалол эгаллашади улар.

Совхозни айтмайсизми. Ҳозир областнинг машъали. Биринчи теримнинг ўзиданоқ план 100 процент қилиб бажарилди. 4917 гектар ернинг шу кунги армуғони 8 минг тонна бўлди. Совхоз интилаётган навбатдаги чўққи эса 16 минг тонналик «оқ олтин» тоғидир.

Техника шарофати, ерга муҳаббат армуғони бу! Оппоғой Рустамованинг кўксини безаб турган Ленин ордени, қўш «Ҳурмат белгиси» ордени, Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг қатор медаллари ҳам, гаражида турган «Волга»си ҳам шу техника, шу муҳаббат тортиги.

Оппоғой Мусулмон ака билан даладан кеч қайтади. Бу орада олти боласининг ҳаммаси ухлаб қолган, онаси Насибали хола, келини Салимахон, укаси Элмуродларгина бедор эди.

Оппоғой онасини билади. Уники қуш уйқуси. Ўқитувчи Салимахон эса эртанги дарсига тайёрланиб ўтирганини ҳам билади. Элмурод-чи, бошини икки қўли орасига олганича китобга тикилган. Олдида ҳар хил чизмалар, ёзувлар. Тунов куни чеканка қиладиган машина прицепига мослама ўрнатиб, шудгор пайти ғўзаларни қирқиб кетиш жорий қилинса, соз бўларди-да, деётганди. Шунинг устида бош қотираётибди чоғи.

Демак, ҳаёт қўриқларидаги яна бир муаммо ечилиш арафасида. Муаммолар ечилаверар экан, янгилари чиқаверар экан. Майли, чиқаверсин, Оппоғойнинг кашталари янада чирой очаверсин. Одамда хайрли ташвиш бўлгани яхши, ҳаёт қўриғининг муттасиллиги яхши. Зотан, ташвишларнинг қачон тугаши ҳаммамизга маълум-ку!

Гулчеҳра НУРУЛЛАЕВА,
Яйра САЪДУЛЛАЕВА,
Дилбар МАҲМУДОВА.

Сирдарё область, Оқолтин райони.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Бухоро области саноат корхоналарининг коллективлари беш йиллик планни барвақт бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш юзасидан берилган ўн ойлик топшириқни 26 октябрда бажарди.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли бинокорлик ташкилотларининг меҳнаткашлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олишга интилиб, пудрат ишлари ҳажми юзасидан беш йиллик планни адо этдилар.

(ЎзТАГ).

«КОСМОС-777» ПАРВОЗДА

1975 йил 29 октябрда Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-777» учирилди.

Йўлдош бортига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республиканинг геология-қидириш ишларида кўп йиллар, самарали ишлаганлиги ва минерал хом ашё базасини ривожлантиришда актив қатнашганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг инструктори Виктор Иванович **Калинкинга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган геолог» фахрий унвони берди.

• • •

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия ва совет органларида кўп йиллар, самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг инспектори Петр Иванович **Подкоповни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Сергей Степанович КАНАШ

Кекса селекционер, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг академиги ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Сергей Степанович Канаш узоқ давом этган касалликдан кейин 30 октябрда вафот этди.

С. С. Канашнинг бутун ижодий фаолияти совет пахтачилигини юксалтириш ва ривожлантиришга қаратилган эди. У 1923 йилда Ўрта Осиё давлат университетининг қишлоқ хўжалик факультетини тамомлагандан кейиноқ Туркистон селекция станциясида (ҳозирги СССР қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли П. С. Зайцев номли пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институти) ғўза селекцияси устида ишлай бошлади ва бу ерда 43 йил мобайнида меҳнат қилди. С. С. Канаш 1940 йилдан КПСС аъзоси эди.

Сергей Степанович ғўзанинг 8517, 8582, 8427 навларини яратиш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш билан шуғулланди. Бу навлар иккинчи нав алмаштириш даврида мамлакатдаги умумий пахта майдонининг 40 процентдан кўпроқ қисмига экилди.

Янги навларнинг жорий этилиши совет пахтачилигининг олға томон қўйган катта қадами бўлди: толанинг узунлиги ва миқдори кескин кўпайди, ҳосилдорлик 15—20 процент ошди.

Учинчи нав алмаштириш даврида С—460, С—450, С—450—555 группаси, 18819 навлари қарийб 600 минг гектар майдонга экилди.

С. С. Канаш қимматли кўрсаткичлар комплексига эга бўлган янги навлар яратишга алоҳида эътибор берди.

Сергей Степанович ғўзани узоқ турлараро гибридлаштириш масаласини ижодий ишлаб чиқишга кўп куч ва ғайрат сарфлади.

У станция ва институт селекция бўлимининг стажери, катта мутахассиси, сўнг мудири, директорнинг илмий қисм бўйича ўринбосари ва 1942—1965 йилларда директори бўлиб ишлаган вақтида тажриба станцияларида селекция ишини ривожлантиришга жуда катта эътибор берди, селекция-уруғчилик ишларини ташкил этиш ва амалга оширишда ёрдам кўрсатди.

Олим аспирантлар ва илмий ходимлар тайёрлаш соҳасида катта иш олиб борди. С. С. Канаш журналларда, тўпламларда, брошюраларда 86 илмий асарини, шунингдек газеталарда кўп сонли мақолаларини эълон қилди.

Совет ҳукумати Сергей Степановичнинг пахтачиликни ривожлантириш соҳасидаги хизматини юксак баҳолади —унга Давлат мукофоти лауреати унвони берилди, Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби деган фахрий унвон берилди. С. С. Канаш 1943 йили Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, 1952 йили эса ҳақиқий аъзоси қилиб, 1948 йили В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси қилиб сайланди.

Сергей Степанович уч марта СССР Олий Советига депутат қилиб сайланди.

Партия ва ҳукумат Сергей Степанович Канашнинг меҳнатига юксак баҳо бердилар —у иккита Ленин ордени, тўртта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Қизил Юлдуз ордени, «1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида шавкатли меҳнати учун» медали ва Ўзбекистон ССР ҳамда Тожикистон ССР Олий Советлари Президиумининг бир неча Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган эди.

Партиянинг содиқ фарзанди Сергей Степанович Канашнинг ёрқин хотираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. К. Камолов, Н. М. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, А. А. Хўжаев, А. С. Абдалин, Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, Г. А. Габрнельянц, И. В. Марциюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, А. А. Уркинбоев, О. С. Содиқов, С. Н. Рижов, Ш. И. Иброҳимов, А. А. Автономов, Б. П. Страумал.

С. С. КАНАШНИ ДАФН ЭТИШНИ УЮШТИРУВЧИ КОМИССИЯДАН

Марҳум С. С. Канаш жасади солинган тобут шу йил 31 октябрда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиумининг биносига ўрнатилади. Марҳум билан соат 12.00 дан 14.00 гача видолашиш мумкин.

Дафн маросими Боткин кўчасидаги қабристонда ўтказилади.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОВЕТ ИТТИФОҚИ УЧУН

ПРАГА. Республика экономикасини ривожлантиришга муҳим ҳисса қўшганлиги, Совет Иттифоқи буюртмаларини намунали бажарганлиги учун шу кунларда Прагадаги «Ческе—Лоденице» кемасозлик корхонасининг коллективи меҳнат орденига сазовор бўлди. Бу — ЧССРдаги энг юқори мукофотлардан биридир. Аслида «Ческе—Лоденице» корхонасининг бутун маҳсулоти СССРга жўнатилмоқда. Влтава соҳилларида қурилган ўзи-юрар земснарядлар Волга ва Камада, Иртиш ва Шимолий Двинада, Обь ва Ленада жуда соз машина эканини кўрсатди. Ана шу ишлаб чиқариш коллективи чиқараётган сузувчи насос станцияларидан Ўрта Осиё мелиораторлари кенг фойдаланмоқдалар. «Ческе—Лоденице» корхонаси ҳозиргача Совет Иттифоқига 280 тадан кўпроқ техникавий кема жўнатди.

ХЕЛЬСИНКИ. «Холлминг» акционер жамиятининг Раума шаҳридаги кемасозлик корхонасида қуруқ юк ташийдиган «Инженер Нечипоренко» кемаси сувга туширилди. Кема юкларни замонавий усулларда ортадиган ва туширадиган энг янги машина-ускуналар билан таъминланган. Бу — Совет Иттифоқининг буюртмаси билан корхонада қурилаётган ана шундай бешта кемадан биридир.

ВАРШАВА. Польшанинг Хожув шаҳрида жойлашган «Конасталь» комбинати юк ташийдиган махсус ағдарма вагонларнинг навбатдаги туркумини СССРга жўнатди. Бу вагонлар темир йўл қурилиши учун мўлжалланган. Бу йил Совет Иттифоқи Польшадаги ана шу корхона маркаси бўлган шундай типдаги вагонлардан жами 500 тасини олади.

(ТАСС).

Эфиопия ҳукумати деҳқонлар ассоциацияси — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бирлашмаларини юксалтиришга катта аҳамият бермоқда. Бу бирлашмалар шу йилнинг март ойида ер ислоҳоти тўғрисидаги Декретга мувофиқ ташкил этилган эди. Ҳозир мамлакатда 16 минг ана шундай ассоциациялар мавжуд бўлиб, улар ўзларида 3 миллиондан зиёд кишини бирлаштиради. Деҳқонлар уруғлик, ўғит, техника ва моддий ёрдам олмоқдалар. Суратда: Арусси вилоятидаги деҳқонлар ассоциациясининг аъзолари дала ишларида.

Ю. Устименко фотоси. (ТАСС).

ОЧЛИК ВА РЕПРЕССИЯ

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Чили фашист хунтаси мамлакатни иқтисодий тартибсизлик гирдобига ташлаб, халқни қашшоқлик жаҳаннами ёқасига келтириб қўйди, дейди Халқ бирлиги ҳукуматидаги собиқ соғлиқни сақлаш министри Карлос Конча Финляндияда чиқадиган «Тиедонантая» газетасининг саволларига берган жавобида.

Ҳозирги вақтда Чили аҳолисининг кўпчилик қисми очликдан қийналмоқда, деб таъкидлади у. Чилиликлардан қарийб 2,5 миллион киши ишдан ва кун кечириш воситаларидан тўла маҳрум қилиб қўйилган. Болаларининг 30 процентдан кўпроғи тўйиб овқатланмасликдан азоб чекмоқда. К. Конча фашист хунтаси ҳукмронлик қила бошлаган кейинги икки йил ичида асосий озиқ-овқат маҳсулотлари нархи кўз кўриб қулоқ эшитмаган даражада қимматлашиб кетди.

Хунта бюджетидан 30 процентдан кўпроғи ҳарбий ҳаражатларга ажратилиб, фақат 1 процентигина соғлиқни сақлаш ишларига сарфланмоқда, деб таъкидлади собиқ министр. Касалхоналардаги ўринларнинг қарийб ярми аҳолига медицина хизмати кўрсатиш нарҳи қимматлигидан бўш турибди. Кўпдан-кўп касалхоналар турмаларга айлантирилган.

Фашист хунтаси Чили демократларига қарши репрессияларни тўхтатмаётир, дейди К. Конча. Кишиларни аввалгидек суд , ва терговсиз қилмай турмаларга, концлагерларга ташламоқдалар, азоб-уқубатларга дучор қилмоқдалар.

Ҳарбий хунта, деб таъкидлади К. Конча, Чили халқининг содиқ фарзанди, Чили Компартиясининг Бош секретари Луис Корваландан ўч олиш ниятидадир. Ана шуларнинг ҳаммаси ватанпарварларнинг қаҳр-ғазабига сабаб бўлмоқда. Чили халқи ўз озодлиги учун курашни ташкил этмоқда.

КУРАШ ВА ҒАЛАБА

СИНФИЙ КУРАШ ФРОНТЛАРИДА

Япония меҳнаткашлари ўз ҳуқуқлари учун курашларини давом эттирмоқдалар. Яқинда Токиодаги «Асакуса ребю» музика ансамблининг 158 кун давом этган кураши ғалаба билан тугалланди. Бу ансамбль коллективи ишдан бўшатилган музикачиларни қайтадан ишга жойлаштириш учун қатъий кураш олиб борган эди.

Шу йилнинг май ойида «Асакуса ребю» ансамбли қарам бўлган «Сетику» компанияси раҳбарлари иқтисод қилишни важ қилиб, ансамблнинг барча музикачиларини ишдан бўшатиб юборган эди. Компания раҳбарлари артистларнинг рақс ва қўшиқларини магнитофон музикаси жўрлигида ижро этишларини таклиф этишган эди.

Бироқ, бу машҳур ансамбль коллективи ҳамда Токионинг Асакуса райони томошабинлари барча ишдан бўшатилган музикачиларни яна ишга қайтариб олишларини қатъий талаб қилиб чиқдилар.

Ансамблнинг курашини Япония музика ходимлари касаба союзи қўллаб-қувватлади. Бу касаба союз ихтиёрида 5 мингга яқин киши туради. Касаба союзлар ҳамда Япония пойтахтининг кўпчилик аҳолиси ташаббуси билан ишдан бўшатилганларни ҳимоя қилиб, бир неча бор оммавий намойишлар ўтказилди. Ниҳоят ансамбль музикачиларини ўз ишларига қайтаришга эришилди. Ўттиз йилдан ортиқ вақтдан буён халқнинг юксак ҳурматига сазовор бўлиб келаётган бу ансамблнинг музикачилари шу йўсинда ўз ишларига қайтарилдилар.

Италиядаги саноат корхоналарининг меҳнаткашлари, хизматчилари, бинокорлар, қишлоқ хўжалик ишчилари иш ҳақини ошириш ва меҳнат шароитини яхшилаш учун кескин кураш олиб бормоқдалар. Мамлакатнинг ҳамма қисмида митинг ва забастовкалар ўтказилмоқда. Бу митинг, намойиш ва забастовкаларнинг иштирокчилари корхона эгаларининг оғир иқтисодий танглик оқибатларини халқ зиммасига юклаш йўлидаги уринишларига қарши норозилик билдирмоқдалар. Пьемонт областидаги саноат корхоналари ишчиларидан 900 минг киши тўла иш ҳафтасини таъминлаш учун кураш кунини ўтказди. Областнинг асосий шаҳри бўлган Туринда «Фиат» автомобиль концернига қарашли завод конвейери 4 соат ишламай турди. «Фиат» концернига қарашли бир қанча корхоналарнинг 190 минг ишчи ва хизматчиси Турин меҳнаткашларининг кураши билан бирдам эканликларини изҳор қилиб, иш ташладилар.

Пьемонт меҳнаткашлари ишсизлик авж олишига қарши, ишлаб чиқаришнинг қисқартирилишига қарши зарур чоралар кўрилишини талаб қилмоқдалар. Позенца вилоятидаги бир қанча саноат корхоналарининг меҳнаткашлари ҳам маъмурларга қарши норозилик билдириб, иш ташладилар.

Венесуэла меҳнаткашлари ҳам маъмурларнинг меҳнаткашларга қарши қаратилган сиёсатларига қарши чиқмоқдалар. Жумладан мамлакат тўқимачилик саноатининг ишчиларидан 80 мингдан зиёд киши бутун мамлакат бўйлаб икки соатлик забастовка ўтказди. Улар хўжайинлардан меҳнат шароитининг яхшиланишини, шунингдек иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

Капиталистик мамлакатларда ишчиларнинг синфий курашлари шу зайлда тобора кенг қулоч ёймоқда. Улар ўзларининг мавжуд тузумдан ва унинг халққа қарши қаратилган сиёсатидан қатъий норози бўлиб кураш майдонига чиқмоқдалар.

ЛАОС ХАЛҚИНИНГ МИННАТДОРЧИЛИГИ

ВЬЕНТЬЯН, 29 октябрь. (ТАСС). Кеча бу ерда Совет ҳукумати номидан совға тариқасида Лаос ватанпарварлик фронтига иккита «АН-24» самолётини топшириш маросими бўлиб ўтди. Лаос ватанпарварлик фронти Марказий Комитетининг аъзоси, Лаос миллий бирлик муваққат ҳукуматида экономика ва планлаштириш министри Кхамфай Буфа шу маросимда сўзга чиқиб, ажнабий агрессияга қарши, озодлик ва мустақиллик учун 30 йил мобайнида олиб борган курашида Лаос халқига ёрдам ва мадад берганлиги учун Совет Иттифоқига чуқур миннатдорчилик изҳор қилди. Совет Иттифоқи, деди у, Лаос халқи халқ революцион партияси раҳбарлигида ҳозирги тинч шароитда мамлакатда миллий демократик революцияни тугаллаш учун курашда бизга ҳамон ёрдам ва мадад бериб келмоқда.

Совет Иттифоқининг ва бошқа социализм мамлакатларининг ёрдами Лаос халқининг революциямиз ғалабаларини ҳимоя қилишда, Лаоснинг бутун территориясида халқ ҳокимиятини мустаҳкамлашда янгидан-янги муваффақиятларга эришуви учун кўмаклашадиган энг муҳим омиллардан биридир, деб таъкидлади Кхамфай Буфа.

Г. ШМИДТНИНГ ПЕКИНГА ҚИЛГАН ВИЗИТИГА ДОИР

ПЕКИН, 30 октябрь. (ТАСС). ГФР канцлери Г. Шмидт ХХР ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан кеча Пекинга келди.

Шу муносабат билан «Женьминь жибао» газетаси Германия Демократик Республикасига нисбатан нодўстона руҳдаги мақолани эълон қилди. Шу мақолада социалистик немис давлати — Германия Демократик Республикасининг мавжудлиги инкор этилади.

Мақолада Хельсинкида бўлиб ўтган Умумевропа кенгашидан кейин «Тинчлик даври бошланмади» ва «Янги жаҳон урушининг келиб чиқиш хавфи кучаймоқда», деб даъво қилинади. «Женьминь жибао» газетаси НАТО блокини мустаҳкамлашни талаб қилиб, «ўта-буюк давлатлар» томонидан келиб чиқаётган хавфга қарши Ғарбий Европа мамлакатларини «бирлаштириш ва унинг мудофаасини» кучайтиришга чақирди.

Хитой газетасидаги бу мақола бошидан охиригача социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига қарши курашни кучайтиришга, халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини бузишга даъват этиш билан тўлиб тошган.

Бангладешдаги аҳвол

ДАККА, 30 октябрь. (ТАСС). «Қилган жиноятлари» учун ўлим жазосига ёки умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилиниши мумкин бўлган шахслар рўйхати Бангладеш президентининг фармонига биноан анча кенгайтирилди. Эндиликда бу категориядаги шахсларга, «ўз ҳаракатлари билан давлатнинг иқтисодий ва молиявий манфаатларига зарар етказувчи» шахслар ҳам киритилди.

Расмий маълумотларга қараганда, Бангладешда шу йил 15 августдан бошлаб 27 октябргача ҳар хил «давлат жиноятлари»да айбланиб 3.621 киши қамоққа олинган. Шу йил август ойида бўлиб ўтган давлат тўнтариши чоғида ўлдирилган Мужибур Раҳмон маъмурияти амалдорлари ишларини ҳарбий судларда кўриш давом этмоқда.

ПЕШҚАДАМ МЕҲНАТКАШ АЁЛЛАРГА ФАХРИЙ НИШОНЛАР

Ўзбекистон бинокорлик материаллари саноати корхоналари пешқадам ишчилари республика слётида иштирок этган ҳар бир аёлга яшнаб турган чиннигул гулдастаси топширилди. Республика бинокорлик материаллари саноати министри Б. Г. Мирзабеков слёт аҳли ҳузурида КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақада олинган мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида доклад қилди.

Тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарган илғор хотин-қизларнинг катта группасига «1975 йил социалистик мусобақа ғолиби» фахрий нишонлари топширилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева слётда нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ДОН—ДАВЛАТГА

Республика областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 30 октябрга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён топширилган дон; учинчи стун — бир кунда (топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

ТОШКЕНТ	118,9	—
АНДИЖОН	106,5	0,1
САМАРҚАНД	100,2	—
СУРХОНДАРЁ	100,1	—
ФАРҒОНА	100,0	—
Хоразм	92,0	1,6
ҚҚ АССР	89,9	0,3
Қашқадарё	79,8	0,4
Наманган	67,3	—
Сирдарё	64,9	0,3
Жиззах	37,6	—
Бухоро	36,3	0,1
Республика бўйича:	84,1	0,3

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

«ИЛМИЙ ЦЕХ»

Донецкдаги Украина Ленин комсомоли номли машинасозлик заводи ҳузурида кўмир ва кончилик машинасозлиги илмий-тадқиқот, лойиҳалаш-конструкторлик ва технология институти ташкил этилди. Институт, саноатнинг шу соҳаси учун илмий марказ бўлиб ҳисобланади.

Завод базасида вужудга келтирилган бу институтда кўмир ва руда қазиб чиқариш учун ишлатиладиган юксак унумли ускуналарнинг янги турлари яратилади, корхоналарни бошқаришнинг автомат системалари, прогрессив технология жараёнлари ишлаб чиқилади, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш проблемалари ҳал этилади.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ҲИССАСИ

Қирғизистон механизаторлари беш йилликнинг якунловчи йилида ўз зиммаларига олган оширилган мажбуриятлар ҳисобига сўнгги бир неча тонна пахтани жўнатдилар. Улар терим бошидан буён 116 минг тонна пахтани машиналарда териб бердилар

Республикада бундай юксак маррага биринчи марта эришилди. КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа авж олдириб юборилганлиги шундай муваффақиятни қўлга киритишга ёрдам берди. Социалистик мусобақа давомида барча колхоз ва совхозларда группа усулида пахта терилди. Комбайнлар икки сменада ишлади. Машина терминининг моҳир усталари —Ленин районидаги Фрунзе номли ва «Москва» колхозларининг механизаторларидан А. Қушбаков, Х. Қурбоновалар мавсумда 300—350 тоннадан пахта тердилар.

ОТАЛИҚҚА ОЛМОҚДАЛАР

«Экибастузуголь» ишлаб чиқариш бошқармасининг «Багатирь» кўмир разъездида кончилар коллективининг меҳнат кўрсаткичларини тасвирловчи одатдан ташқари лавҳа пайдо бўлди: ишлаб чиқариш ютуқларини акс эттирувчи саҳифа билан бир қаторда оталиққа олинган мактаб синфларида ўқиш жараёнида эришилган муваффақиятларни кўрсатувчи саҳифа ҳам бор.

Экибастузнинг барча меҳнат коллективларида мактаб ишларига шундай катта эътибор берилмоқда. Бу коллективларда оила ва мактабга ёрдам берувчи кенгашлар тузилди. Ишлаб чиқариш бригадалари, участкалар, сменалар коллектив мураббий сифатида шаҳардаги барча мактабларнинг синфларини оталиққа олганлар. Ишчилар ва хизматчилар пионер отрядларининг вожатийларидир. Ишлаб чиқариш илғорлари, меҳнат ветеранлари, коммунистлар ва комсомоллар педагогик коллективларнинг жамоатчилик асосида ишловчи ходимларидир. Булар тўгаракларга раҳбарлик қилмоқдалар, болалар билан биргаликда жонажон ўлка бўйлаб саёҳат қилмоқдалар, мактаб ўқувчиларини оилаларига бориб турадилар.

Болаларни ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш юзасидан шаҳар партия комитети ҳузурида тузилган кенгаш уларнинг фаолиятига раҳбарлик қилиб, бу соҳадаги ишларни мувофиқлаштириб олиб бормоқда.

Кўмирчилар шаҳрининг педагогик коллективлари корхоналари ва ташкилотларининг тажрибаси Павлодар областининг кўпгина районларига кенг ёйилмоқда.

(ТАСС).

ҚИШЛОҚ ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Куйганёр қишлоғи эл оғзига тушиб бормоқда. Бу ерда ҳар куни бир янгилик. Шаҳар ҳуснига кирган қишлоқ кейинги пайтда жуда ўзгариб кетди. Катта Фарғона канали қурилишида иштирок этган 3 мингдан зиёд санъаткор, 1800 коммунист, 50 мингдан ортиқ комсомол аъзоси, 700 медицина ходими, адиб ва шоирлар, кинооператор ва рассомлар, режиссёрлар шу қишлоққа бағишлаб фильм яратиб, қўшиқ ёзишган. «Экин экар ҳар киши, сув келтирар мард киши» шиори остида ишлаб 270 километр масофадаги канал - бунёдкорларининг мадҳини куйлашган.

Ҳозир қишлоқ жамолини кўз-кўз қилмоқда. Бу ерда жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Мамлакатимизнинг шаҳар-қишлоқларидан қишлоққа меҳмонлар келиб туришади. Болгариянинг Ямбол округидан ҳар йили ташриф буюрганлар тажриба алмашиб кетишади. Дўстлик кечалари ўтказиш анъана бўлиб кетган.

Қишлоқдаги пахтачилик институтида ҳозир 17 миллат фарзанди таълим олмоқда. Олий ўқув юрти кутубхонасининг 1700 аъзоси бор. Китоб фонди 15 мингдан ошиб кетди. Икки қаватли қишлоқ шифохонаси ишга туширилганига 12 йилдан ошди. Саккиз гектар майдонни эгаллаган касалхонанинг боғи-роғи, гулзорлари жуда чиройли, беморларга ором бағишлайди. Бу ерда ишлаётган юздан ортиқ шифокорларнинг кўпчилиги шу қишлоқдан.

«Ленинград», «Ўзбекистон» колхозларининг аъзолари, шунингдек институт ўқув-тажриба хўжалиги студентлари қишлоқ Совети бўйича давлатга 7785 тонна «оқ олтин» армуғон этишга аҳд қилишган.

Куйганёр қишлоғи шаҳарга ўхшайди. Аҳолисининг сони 14 мингга яқин. Учта алоқа бўлими, иккита дорихона, иккита туғруқхона, тўртта болалар боғчаси, ўн йиллик мактаблар, 34 та савдо шохобчаси, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхонасининг 26 та точкаси ишлаб турибди.

Куйганёрдан Наманган, Норин, Пахтаобод, Тошкўмир маршрутлари бўйлаб машиналар қатнайди. Андижон областининг Куйганёр қишлоғи дам олиб ҳордиқ чиқарадиган ажойиб маскан бўлиб қолди.

Н. ИНОҚОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Москва районидаги «Қизил Юлдуз» колхозининг сут соғувчиси Муқаддас Акбарова 23 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 2500 литрдан сут соғиб олиш учун курашмоқда. Суратда: М. Акбарова.

В. Басқаков ва Қ. Тошпўлатов фотоси.

СПОРТ, СПОРТ, СПОРТ, СПОРТ, СПОРТ

ФУТБОЛ. Олий лига командалари ўртасида мамлакат чемпионатида мусобақа охирлаган сари кураш тобора кескинлашмоқда. Турнирда карвонбошилик қилаётган «Динамо» (Киев) футболчилари бу сафар Москвада учрашув ўтказишди. Ниҳоятда муросасиз ўтган ўйин москвалик динамочилар ғалабаси (2:1) билан тугади. Пойтахт спартакчилари эса Тбилисида маҳаллий динамочиларга ютқазиб қўйишди (0:1). Ростов армиячиларидан ташқари яна қайси команда кучлилар даврасини тарк этиши ҳамон, муаммо. Аммо, уларнинг ўрнини эгаллайдиган командалар маълум бўлиб қолди. Биринчи лига пешқадамларидан Куйбишевнинг «Крылья Советов» ва Минскнинг «Динамо» командалари шундай шарафга муяссар бўлдилар.

«А» класс иккинчи лигасидаги олтита зонанинг ўттадан пешқадам командаси биринчи лигага ўтиш учун уч гуруҳга бўлиниб ярим финал турнири ўтказадилар, «Янгиер» командаси Махачқала ва Ленинград динамочилари, «Сокол» (Саратов), «Луч» (Владивосток) ҳамда олтинчи зонада учинчи ўринни олган Украина командаси билан куч синашади. Бу командалар мусобақасини Махачқалада ўтказиш мўлжалланмоқда. Қолган ярим финал ўйинлари Ашхобод ва Ригада бўлади. Худди шу мусобақалар олтита финалчи командани аниқлаб беради.

ВЕЛОСИПЕД ПОЙГАСИ. «Социалистическая индустрия» газетаси соврини учун Бутуниттифоқ кўпкунлик пойга кеча ниҳоясига етди. Пойганинг Қўқон—Ангрен босқичи анчагина мураккаб, бунинг устига денгиз сатҳидан 2300 метр баланд Камчиқ довонидан ошиб ўтилиши керак эди. Шунга қарамай, велосипедчилар анчагина дуруст натижа кўрсатдилар. Динамочи С. Гусейнов 142 километрлик масофани 3 соат 52 минут-у, 52 секундда ўтди. 11 босқичдан сўнг эстон пойгачиси А. Пиккуус пешқадамлик қилмоқда. Тошкентлик спорт мастери М. Первеев бешинчи ўринда.

ГИМНАСТИКА. Спортнинг бу ажойиб тури тарихида илк марта жаҳон кубоги учун мусобақа ўтказилди. Лондондаги эркаклар баҳсида ҳам, аёллар турнирида ҳам жаҳоннинг 12 нафардан энг кучли гимнастикачиси қатнашди. Кутилганидек, москвалик Николай Андрианов билан ростовлик Людмила Турищева ғалаба қилди. Совриндорлар орасида ленинградлик А. Дитятин, гроднолик О. Корбут ва москвалик Э. Саадилар ҳам бор.

ШАХМАТ. Жаҳон чемпиони Нона Гаприндашвили билан тож даъвогари Нана Александрия ўртасида ўйналган тўрт партиядан сўнг Гаприндашвили 3:1 ҳисобида пешқадамлик қилмоқда.

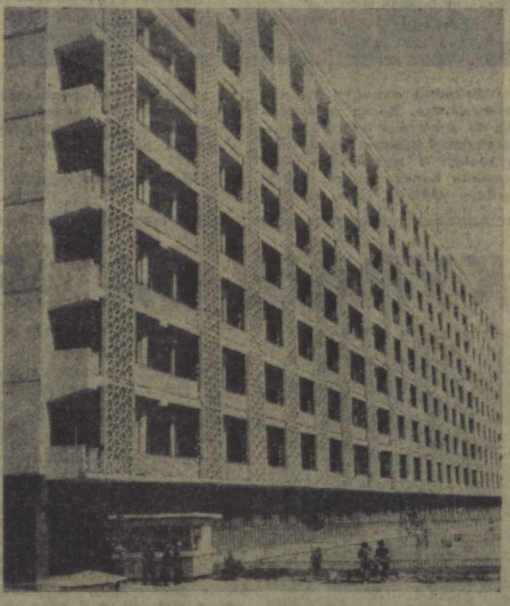

Тошкентда очилган СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги экспериментал хирургия илмий-тадқиқот институтининг филиали янги бинода иш бошлади. Суратда: филиалнинг янги биноси.

С. Безносов фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЛАЗЕР ОСМОНГА ҚАРАТИЛГАН

Нур локатори атмосферага юборган сигнал секунднинг бир неча улушича вақтда қайтиб атмосфера қаъридан турли баландликлардаги температура, босим, намлик тўғрисида муҳим-муҳим маълумотлар келтиради, аэрозоллар қанчалиги ва тақсимланишини тадқиқ этади. Атмосферани лазер орқали зондлаш имконияти тўғрисидаги доклад ва ахборотлар радиофизик тадқиқотларга бағишлаб ўтказилган Бутуниттифоқ симпозиуми қатнашчиларининг зўр қизиқишига сазовор бўлди.

Симпозиум ташкилий комитетининг раиси, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. Е. Зуев метеорологияда янги методларнинг истиқболларини шарҳлаб бундай деди:

—Лазер локатори, ёки бошқача қилиб айтганда лидарлардан туриб бевосита атмосфера ичига эндиликда назар ташлашга ёрдам берадиган бирдан-бир восита эмас. Олимлар метеорологик радио локатор ва акустик локаторлардан, шунингдек атмосфера иссиқлик нурланиши ва гидрометеор маҳсулларни ўлчашга асосланган методлардан ҳам анча умидвордирлар, аммо лазер системаларининг тобора такомиллашиб бораётганлиги, уларнинг қуввати ва нурланиш частотаси лидарларга бир қанча муҳим-муҳим фазилатлар бағишлайди. Уларнинг ёрдами билан, масалан, тез ўтувчи гирдоб пайдо бўлиш жараёнларини тадқиқ этиш, шунингдек метео объектлар структурасини муфассал аниқлаш мумкин бўлмоқда.

Ленинград.

МАНДАРИН ПИШДИ

КОБУЛЕТИ (Ажария АССР). Грузиянинг субтропик районлари плантацияларида мандаринлар пишиб етилди. Меваларининг оғирлигидан дарахтларнинг шохлари эгилиб турибди. Цихисдзир цитрус ўсимликлари совхозида мўл ҳосилни териб олишга киришилди.

Ажариядаги икки район— Кобулети ва Хелвачаур районларининг ўзигина камида 80 минг тонна мандарин, апельсин ва лимон беради. Абхазия цитрусчилари ҳам бу йил кўп миқдорда мева тайёрламоқдалар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ХОРАЗМ КОРХОНАЛАРИДА

ҲУНАРМАНДЧИЛИККА КЕНГ ЙЎЛ

КПСС Марказий Комитетининг «Халқ бадиий ҳунармандчилиги тўғрисида»ги қарори халқ усталари ижодини ривожлантириш, амалий санъатни янада юксалтириш ҳақида партиямиз қилаётган катта ғамхўрликнинг ёрқин ифодасидир. Қарордаги тадбирларни амалга ошириш юзасидан Хоразм областида нималар қилиняпти? Қандай режалар кўзда тутилмоқда? «Совет Ўзбекистони» мухбири ана шу мавзуда Хоразм область маҳаллий саноат бошқармаси бошлиғи М. Раҳмонов билан суҳбатлашди.

Савол: — Маълумки, Хоразм ўзига хос меъморчилик санъати билан ҳам, қўли гул наққошлари, кулолчилик, ўймакорлик ҳунарининг моҳир усталари билан ҳам қадимдан машҳур ўлка. Ҳозирги вақтда халқ бадиий ҳунармандчилигининг аҳволи қандай?

Жавоб: — Замонавий саноат тўхтовсиз ривожланаётган, техника тараққиёти кенг авж олган ҳозирги даврда ҳам халқ бадиий ҳунармандчилигининг аҳамияти камайгани йўқ. Партиямиз халқ амалий санъатига социалистик маданиятнинг таркибий қисми деб қараб, бадиий-эстетик дидни шакллантиришда унинг роли катта эканлигини ҳамиша уқтириб келмоқда.

Хоразм ҳунармандчилигида анъана бўлиб келган ёғоч ва металл ўймакорлиги, кулолчилик, гиламчилик каби касбларга кенг йўл очиб берилган. Область ҳунармандчилик корхоналари ўтган йили реализация қилган маҳсулотнинг ҳажми 3 миллион 700 минг сўмликдан ошди ёки бир йилда 18 процент ўсди.

Хивадаги бадиий-совға буюмлари фабрикаси бултур қарийб бир ярим миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Корхонанинг бадиий буюмлар цехи безакли ипак парда, чорси рўмол, сўзана, совға буюмлари цехи ёғоч ва металлдан 12 хил буюм, керамика цехи эса совғабоп сопол идишлар ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

Шунингдек, Хива гиламчилик фабрикаси, Урганчдаги халқ истеъмол буюмлари фабрикаси, Хонқадаги полос тўқиш цехи, Гурлан ва Ҳазорасп маҳаллий саноат комбинатлари халқ бадиий ҳунармандчилигини ривожлантиришда маҳорат мактаби бўлиб хизмат қилаётир. Улар етказиб бераётган маҳсулотлар аҳолига манзур бўлмоқда.

Савол: —Планларнинг бажарилиши ва иқтисодий кўрсаткичлар ёмон эмаслигини рақамлар кўрсатиб турибди. Маҳсулотларнинг сифати ва турлари халқнинг ўсиб бораётган талабига жавоб бераяптими? Етилган масалалар, областда бадиий ҳунармандчиликнинг истиқболи тўғрисида гапириб берсангиз.

Жавоб: — Бадиий ҳунармандчилик буюмларининг сифатини яхшилаш ва хилларини кенгайтиришга қаратилган бир қатор тадбирлар амалга оширилган бўлса ҳам, бу соҳада ҳали анчагина камчиликлар мавжуд. Масалан, Хива бадиий-совға буюмлари фабрикасида ялпи маҳсулот тайёрлаш планлари бажарилаптию, лекин маҳсулотларнинг айрим турлари пландагидан кам ишлаб чиқарилаётир. Совға буюмлари цехи планларни сурункасига бажара олмаётир. Цехда малакали усталар етишмайди. Нақшланган қумғон, ёғочдан совға буюмлари камдан-кам тайёрланмоқда. Керамика цехида эса сопол буюмларнинг турлари чекланган. Кичик ҳажмли совғабоп кўза, хумча, лаган каби буюмлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилмаяпти. Маҳсулот сифатига доир айрим эътирозлар ўринли.

Бадиий ҳунармандчилик корхоналарининг моддий-техника таъминоти ҳам талабга жавоб бермаётир. Тикувчилик цехига ҳар хил матолар, мисгарлик цехига металлар етказиб беришда узилишлар бўлиб турадн. Яқинда мебель ва ёғоч буюмлар цехи учун бир вагон оқ қайин тахтаси олинди. Бундай тахта ёғоч буюмлар ишлашга мос эмас. Таъминот ходимлари игна баргли дарахтнинг тахтаси ишлатилиши афзаллигини билишса ҳам, бу муҳим ишга бефарқ қарашган. Ёғочни қуритадиган электр сушилкасини етказиб бериш кечикмоқда.

Халқ ҳунармандчилигини ривожлантириш истиқболига келганда, бу соҳада режаларимиз катта. Хивада янги керамика заводи бу йил ишга туширилади. Урганчда бадиий-атторлик фабрикаси, Хонқада полос фабрикаси қурилади. Мавжуд цехларни кенгайтириш, тажрибали халқ усталари ижодидан самарали фойдаланиш, малакали ёш ҳунармандлар тайёрлаш тадбирларини белгилаб амалга оширишга киришдик.

КПСС Марказий Комитети қарорини бажара бориб, беш йилликнинг якунловчи йилида 4 миллион 250 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, бадиий ҳунармандчиликни тобора ривожлантиришга эришиш —бизнинг қатъий аҳдимиз.

СУД ЗАЛИДАН

ИЧКИЛИКНИНГ КАСОФАТИ

Қайси қайнона куёвининг қора курсида ўтиришини истайди дейсиз. Лекин айбланувчи куёв-у, жабрдийда қайнона бўлса-чи?

Валентина Ивановна Киричек қизи турмушга чиққанида қанчалар хурсанд бўлган эди. Аммо кейинги пайтда куёви — Рашид Носировга «кўз тегдими», ҳарқалай оёқ босиши ўзгариб қолди. Ичкиликка ружу қўйди. Рашид ўтган йилнинг охирларида навбатдаги «қиттай-қиттай»дан сўнг чошгоҳ пайтида қайнонасиникига — «атак-чечак» қилиб кириб келди. Йўқ ердаги гапларни ковлаштириб жанжал чиқармоқчи бўлди. Оқибат мақсадига ҳам эришди. Ҳеч нарсадан ҳеч нарса йўқ муштипар онахонга пичоқ санчди. Лекин онанинг ҳаёти сақлаб қолинди...

Куйбишев район халқ суди ичкиликка муккасидан кетиб, онадек азиз инсонга қўл кўтарган жиноятчига тегишли жазо берди. Рашид Носиров уч йилга озодликдан маҳрум этилди.

Р. РАИМБЕКОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири, милиция майори.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети
ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-ВАГОН РЕМОНТИ ЗАВОДИ БАЗАСИДА
ЯНГИ ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН
155-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1975—76 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

Қолипчилар, пассажир вагонларининг проводниклари (узоқ жойларга қатнайдиган поездларга). **Ўқиш муддати — 1 йил.**

Ҳаракатдаги составларни тузатувчи слесарлар, (тепловозлар), электр газ-пайвандчилар, слесарь-ремонтчилар, электр ускуналарини тузатиш ва хизмат кўрсатиш бўйича электромонтёрлар, тепловозлар, дизель-поездлар, электр ускуналарини ремонт қилиш бўйича слесарь, электриклар. **Ўқиш муддати — 3 йил.**

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҲАМДА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАБ ҚАЙТГАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар кунига уч маҳал овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Қолипчилар группасида ўқийдиганлар ҳар ойда 40 сўмдан стипендия оладилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАРДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

ЎҚИШ ДАВРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ СТАЖИГА ҚЎШИЛАДИ.

Билим юртини тугатганлар темир йўл ходимларига бериладиган имтиёзлардан фойдаланадилар. Жумладан, Совет Иттифоқининг хоҳлаган шаҳрига бепул темир йўл билети берилади.

Кирувчилар аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: паспорт, (туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома), маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, отаси ёки онасининг иш жойидан справка, мактабдан ёки ишлаб чиқариш корхонасидан характеристика, 3x4 см. ҳажмидаги 8 дона фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Ҳужжатлар якшанба кунидан ташқари ҳар куни эрталаб соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Червяков кўчаси, 12-уй (олдинги 125-мактаб, 63-автобус, 5, 12-трамвайларнинг «Фомейко кўчаси» бекати). Телефон: 91-14-07.

● ●

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети
«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» БАЗАСИ ҚОШИДАГИ
22-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1975-76 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

БИЛИМ ЮРТИ ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ВА РЕСПУБЛИКА ШАҲАРЛАРИДАГИ ҚУРИЛИШЛАРДА ИШЛАШ УЧУН ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ПАРКЕТЧИЛАР, ДУРАДГОРЛАР, БУЕҚЧИЛАР, СУВОҚЧИЛАР, ПАРДОЗЧИ-ПЛИТКАЧИЛАР, МОЗАИКАЧИ-ПЛИТКАЧИ- ПАРДОЗЛОВЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

Ўқиш муддати бир ва икки йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 7—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ 14 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига қўшилади.

ЎҚУВЧИЛАР ТОШКЕНТ ШАҲРИГА ПРОПИСКА ҚИЛИНАДИЛАР ВА ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқувчилар кунига уч маҳал овқат, махсус кийим, форма ва бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар, ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 33 проценти берилади.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАР ИНСТИТУТ ВА ТЕХНИКУМЛАРНИНГ КЕЧКИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАРДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР (конкурссиз қабул қилинадилар).

Билим юртини битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига йўлланма билан юбориладилар.

БИЛИМ ЮРТИДА КЕЧКИ СМЕНАЛИ МАКТАБ, МАХСУС ВА УМУМИЙ ФАНЛАР БЎЙИЧА КАБИНЕТЛАР ВА ЎҚУВ БАЗАСИ МАВЖУД.

ҲУЖЖАТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар-жойидан справка, 3x4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ленин райони, Астраханская кўчаси, 12-уй (5, 12-трамвайларнинг «Кўк бозор» бекати).

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. Ёш техниклар телетурнири. 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — **Ливандан репортаж** (Москва). 20.00—«Зангори экран» почтаси. 20.30 — Опа-сингилларимиз ҳаётидан. 20.50 — **«Ахборот».** 21.10 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 21.15 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Телефестиваль. Самарқанд давлат драма театрининг спектакли. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Бадиий фильм. 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Концерт. 19.30 — Нон мадҳи (Тошкент). 20.00 — Қалбга яқин қўшиқлар. 20.25 — Терговни билимдонлар олиб боради. 22.00 — Сиҳат-саломатлик (Тошкент). 22.30 — Эстрада программаси. 23.00 — Оғир атлетика бўйича халқаро мусобақалар. 23.50 — Концерт. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Беш йиллик маршрутлари бўйлаб. 20.35 — Концерт. 21.35 — Тошкент янгиликлари. 21.50 — **Йигит билан қиз** (бадиий фильм).

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/X да **Кўринмайин босдим тиконни.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 31/X да **Момо ер,** 1/XI да **Жон қизлар,** 2/XI да **Кўнгли ёш қариялар,** 3/XI да **Қонли тўй.**

ШАПИТО ЦИРКИДА — **МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (19.00).

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг Г. С. Зайцев номидаги пахта уруғчилиги ва селекцияси илмий-тадқиқот институти коллективи институтнинг кекса ходими, селекционер, ВАСХНИЛ ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги

Сергей Степанович КАНАШнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг телевидение ва радиоэшиттириш бўйича Давлат комитети коллективи Давлат комитетининг раиси У.Е. Иброҳимовга опаси

Меҳри Ёқубовна СУЛТОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими ВАСХНИЛ ва Ўзбекистон ССР фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси

Сергей Степанович КАНАШнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти коллективи институт илмий ходими Д. Абдураҳмоновга отаси

Панжи АБДУРАҲМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02756. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 255.